

12. Losev A.F. Stroeny'e muzikal'nogo my'rooshhshheny'ya /A.F.Losev //Forma-Sty'g'-Vyrazheny'e /Sost. A. A. Taxo-Gody`. - M.: Mysl'. - 1995. – 944 s.
13. Mazel' L.A. Estety'ka y' analy'z /L.A.Mazel' //Stat'y' po teory'y' y' analy'zu muzyky`. - M. : Sov. komp., 1982. – S.53-54.
14. Skry'pky'na Э.Н. Y'spolny'tel'skaya podgotovka uchy'telya-muzыkanta kak problema y'ssledovany'ya //prof. podgotovka uchy'telya muzyky` obshheobrazovatel'noj shkoly.: Sb.trudov /Э.Н.Скряпкина. – Выр.5. – М.: МГТТУ, 1978. – S.13-31.
15. Teplov B.M. Psy'xology'ya muzykal'ny'x sposobnostej /B.M.Teplov. – М. - L.: Y'zd. APN SSSR, 1947. – 335 s.
16. Tolstyy' V.Y'. Y'skusstvo y' moral': O socy'al'noj sushhnosti' y' funkcy'yax y'skusstva V.Y'.Tolstyy'. – М.: Poly'ty'zdat, 1973. – 440 s.

Анненкова Наталья Паладиевна, Потапчук Татьяна Владимировна. МУЗЫКАЛЬНОЕ ИСКУССТВО КАК СРЕДСТВО РАЗВИТИЯ ЭСТЕТИЧЕСКОГО ОПЫТА БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ МУЗЫКАЛЬНОГО ИСКУССТВА. В статье раскрывается влияние музыкального искусства на формирование эстетического опыта личности, что не происходит автоматически, одним лишь фактом бытия, восприятия и переживания художественного произведения. Для этого необходима эстетическое образование и воспитание. Только в этом случае искусство имеет возможность реализовать свой потенциал в развитии личности.

Раскрываются аспекты специальной музыкальной (инструментальной) подготовки, которая включает очень широкий спектр знаний, умений и навыков. И главная задача учителя музыкального искусства как исполнителя состоит в том, чтобы дети не только слушали музыку, но и услышали, „почувствовали” ее. Исполнитель является сотворцом автора музыки, именно от него зависит то впечатление, которое производит произведение на слушателей.

Ключевые слова: музыкальное искусство, эстетический опыт, эстетическое образование и воспитание учитель музыкального искусства, исполнитель, специалист.

Annenkova Natalia, Potapchuk Tatyana. THE ART OF MUSIC AS A MEANS OF DEVELOPING AESTHETIC EXPERIENCES OF FUTURE TEACHERS OF MUSICAL ART. The article reveals the influence of musical art in the formation of aesthetic experience of the individual that does not happen automatically, the mere fact of being, perception and experience of the artwork. This requires aesthetic education and upbringing. Only in this way art has the ability to realize their potential in personal development.

In this perspective, a personality to musical activity will be one of the most active forms of aesthetic education, especially if we are talking about the formation of aesthetic experience of the future music teacher. Performance of musical works is an active kind of musical activity, which combines personal experience, that is, mythological, interpret in words or visual images, musical ideas, technical level, experience of creative activities, a correlation of logical and emotional in personality structure.

Reveals aspects of special music (instrumental) training, which includes a very wide range of knowledge and skills. And the main task of the teacher of the musical arts as a performer is that the children not only listened to the music, but also heard, "felt" it. The contractor is a co-Creator of music, it depends on the impression the work on the audience.

Keywords: musical art, aesthetic experience, aesthetic education and upbringing a teacher of musical art, artist, specialist.

Стаття надійшла до редколегії 09.06.2017 р.

УДК 378.015.311:165.742(477) "19/20"

Галина Білоконь

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького (Мелітополь)

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОБЛЕМИ ГУМАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

У вирішенні сучасних завдань духовно-інтелектуального відродження суспільного життя народу гуманізація виховного процесу посідає провідне місце.

У статті розглядаються теоретичні засади проблеми гуманізації виховного процесу у науковому доробку педагогів, психологів, філософів сучасності як умови гармонійного розвитку студентської молоді.

Мета – узагальнення теоретичних засад проблем гуманізації виховного процесу у науковому доробку вчених як умови гармонійного розвитку студентської молоді. Для реалізації мети було поставлено завдання: висвітлити теоретичні засади і проаналізувати науковий доробок учених з питань гуманізації виховного процесу у вищих навчальних закладах кінця ХХ – початку ХХІ століття.

Поняття «гуманізація виховного процесу», ми сприймаємо як концепцію, основу якої становить ідея побудови педагогічної системи на принципах гуманізму; олюднення виховних відношень між вихователем та вихованцем, визнаючи її особистість, права і свободу, розвиток здібностей, індивідуальність.

Гуманізація виховного процесу, як невід'ємна складова демократизації суспільства, є своєрідним процесом створення необхідних умов для гармонійного розвитку особистості, а також формування ціннісних орієнтацій.

Ключові слова: виховання, вища освіта, гуманізм, гуманістичне виховання, гуманізація освіти, гуманізація виховного процесу, гуманістичні цінності, студентська молодь.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Гуманізація виховного процесу і на сьогодні не втрачає своєї актуальності. Існуюча освітня система задовольняє сучасні потреби суспільства не в повному обсязі, вона потребує поширення процесів гуманізації, зокрема у вищих навчальних закладах. Погоджуючись із думкою І. Беха, що в сучасних навчальних закладах, на жаль, існує погляд на методи виховання як засіб подолання негативних тенденцій у розвитку особистості, засіб перевиховання, а не формування позитивних властивостей і якостей [3, С. 4]. Тому вирішення проблем гуманізації освіти має бути пов'язане, перш за все, з відновленням людини як особистості, визнанням її найвищою цінністю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Аналіз наукових досліджень останніх років свідчить про постійний пошук вирішення проблем гуманізації виховного процесу, зокрема у вищих навчальних закладах. Важливе місце посідають: орієнтири сучасного гуманізму: проблеми ціннісних орієнтацій в освіті (В. Андрущенко, М. Михальченко, В. Молодиченко), в суспільній, освітній, психологічній сферах (Г. Балл), теорія особистісно-зорієнтованого навчання та виховання (І. Бех), гуманізація і гуманітаризація освіти (Р. Беланова), гуманітаризація і гуманізація педагогічного процесу в школі (Б. Грицюк), виховний ідеал як головна гуманістична цінність (М. Євтух), особливості гуманізації професійної підготовки вчителів (Т. Люріна, Н. Молодиченко), проблеми гуманізації навчання та виховання у вищому навчальному закладі освіти (П. Мельник, Л. Воробйова, Н. Громакова), генезис гуманістичних ідей у педагогіці (Д. Пашенко), гуманістичні аспекти пошуку ефективності сучасної освіти (П. Складар, Т. Уманська), формування гуманних взаємовідносин у різних видах діяльності (О. Сухомлинська) та інші.

Значний інтерес для нас становлять дисертаційні дослідження: Л. Бобко «Гуманістичне виховання студентів вищих навчальних закладів фінансово-економічного профілю у позанавчальній діяльності» (2004); О. Островерх «Педагогічний моніторинг як засіб гуманізації освітнього процесу у вищому навчальному закладі» (2004); Ж. Свиренко «Виховання гуманізму в студентів вищих технічних навчальних закладів у процесі вивчення предметів гуманітарного циклу» (2009); І. Шевчук «Гуманістичне виховання підлітків у процесі вивчення предметів соціально-гуманітарного циклу» (1998) та інші.

Формулювання цілей статті. Метою статті є узагальнення теоретичних засад проблем гуманізації виховного процесу у науковому доробку вчених як умови гармонійного розвитку студентської молоді.

Для реалізації мети було поставлено завдання: висвітлити теоретичні засади і проаналізувати науковий доробок вчених з питань гуманізації виховного процесу у вищих навчальних закладах кінця ХХ – початку ХХІ століття.

Виклад основного матеріалу дослідження. Друга половина ХХ століття – час утвердження ідей гуманізму в різноманітних галузях. У виховному процесі провідним є принцип гуманізму, на якому ґрунтуються сучасні нормативно-правові документи: Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки (2013), Стратегія розвитку освіти в Україні до 2020 р. (2014 р.), Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту» [8]; Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Одним із важливих нормативно-правових документів для нашого дослідження є Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2020 р., у якій було визначено пріоритети розвитку освіти, визначено вагомість ролі виховання людини демократичного світогляду й культури, формування гуманістичної спрямованості особистості. Серед

основних пріоритетів є формування національних і загальнолюдських цінностей та інтеграція освіти в європейський та світовий освітні простори [9].

Окреслюючи ключові поняття нашого дослідження необхідно звернутися до самого визначення термінів «гуманізм» та «гуманізація виховного процесу».

Відомий вчений С. Гончаренко визначає поняття «гуманізм» як «система ідей і поглядів на людину як найвищу цінність», та «в історичному аспекті гуманізм – прогресивна течія західноєвропейської культури епохи Відродження, спрямована на утвердження поваги до гідності й розуму людини, її права на земне щастя, вільний вияв природних людських почуттів і здібностей» [4, С. 76 – 77].

Поняття «гуманізація освіти» академік визначає як «центральна складова нового педагогічного мислення, яка передбачає перегляд, переоцінку всіх компонентів педагогічного процесу у світлі їхньої людинотвірної функції» [4, С. 76].

Сучасні науковці В. Андрущенко та М. Михальченко у своїй статті «Гуманізм і гуманітаризм: спільне і специфічне» намагаються обґрунтувати поняття гуманізму, зазначаючи, що цей термін «застосовується у значенні групового або особистого погляду на життя у філософській формі або в судженнях здорового глузду як світоглядна позиція щодо ставлення до людини» [1, С. 8].

М. Бахтін у статті «Гуманізм як принцип виховання сучасної молоді» зазначав, що виховання студентської молоді має ґрунтуватися на стійких ідеях і цінностях. Тому «ідейною основою всієї системи виховання мають бути вироблені й перевірені багатовіковою практикою принципи гуманізму» [2, С. 117].

З позиції гуманізму, кінцева мета у вихованні повинна ґрунтуватися на тому, щоб кожна людина могла стати повноцінним суб'єктом діяльності, пізнання і спілкування, вільною самодіяльною істотою, відповідальною за все, що відбувається у світі [2, С. 118]. На думку науковця, змістовою стороною реалізації принципу гуманізму у виховному процесі є вияв загальнолюдських цінностей.

Психолог І. Бех у своєму науково-методичному посібнику «Особистісно зорієнтоване виховання» зазначає: «Набуття людиною достатнього життєвого потенціалу, який би забезпечив успішне досягнення нею вищих духовних цілей і гуманістичних сенсів її буття, безпосередньо пов'язане зі способом привласнення суспільних норм. Свою життєствердуючу функцію вони можуть сповна реалізувати, якщо будуть внутрішньо сприйнятими особистістю, стануть для неї невід'ємною частиною уявлення про саму себе» [3, С. 27].

Гуманізацію виховного процесу у науковому доробку науковця можна розглядати, досліджуючи його загальні психологічні закономірності функціонування і розвитку особистості.

Говорячи про складові гуманістичного виховання студентської молоді, ми зосереджуємо свою увагу на позиції І. Беха, в якій зазначено, що: «Лише особистісно зорієнтованому вихованню під силу досягнення особистісно розвивальної мети, оскільки воно спрямоване на усвідомлення вихованцем себе як особистості, на його вільне і відповідальне самоствердження. Це ж не можливо без поважного, добродійного ставлення до дитини з боку значущих для неї дорослих» [3, С. 27] та «Виховання самоповаги, почуття власної честі сприяє всіляке заохочування зусиль дитини, підлітка, юнака чесно виконувати свій обов'язок, тобто оцінювання їхньої діяльності залежно від ступеня реалізації ними своїх можливостей на даний момент...» [3, С. 57].

Серед сучасних дослідників з проблеми гуманізації виховного процесу М. Дебич у своїй статті «Гуманізація навчально-виховного процесу у вищій школі ХХІ століття», визначає гуманізацію освіти як «центральну складову нового педагогічного мислення, яка передбачає перегляд, переоцінку всіх компонентів педагогічного процесу у світлі людинотвірної функції» [7, С. 30]. Гуманізація виховного процесу передбачає повагу до особистості вихованця, повагу до неї; створення сприятливих умов для розвитку здібностей студентів. Дослідниця зазначає шляхи гуманізації виховного процесу, які полягають у «формуванні відносин співробітництва між усіма учасниками педагогічного процесу; вихованні морально-емоційної культури взаємовідносин; формуванні емоційно-ціннісного

досвіду розуміння людини; створенні матеріально-технічних умов нормального функціонування педагогічного процесу, що виховує гуманну особистість: щиро, людяно, доброзичливу, милосердну, із розвинутим почуттям власної гідності й поваги до гідності інших» [7, С. 30].

З інших аспектів розкриває сутність гуманізації виховного процесу, зокрема гуманізації освіти, дослідниця Н. Ткаченко у своїй науковій статті «Проблеми гуманізації вищої освіти». Науковець зазначає: «Метою гуманізації також має бути формування у молоді здатності до культурного мислення, мовлення і творчості. Саме різноманітна творчість є засобом наповнення життя кожної людини реальними духовними цінностями через мистецтво, дизайн, літературну діяльність під час дозвілля і на виробництві» [12, С. 52].

Н. Немцева у статті «Гуманістичний підхід до виховного процесу та аспекти виховної системи ВНЗ» розуміє гуманізацію виховного процесу як «перехід особисто орієнтованої педагогіки, що додає абсолютне значення особистій волі і діяльності тих, яких навчають» [10, С. 296].

Науковець Д. Пашенко визначає сутність поняття «гуманістичне виховання», як спеціально організований процес цілеспрямованого управління розвитком дитини шляхом створення сприятливих умов для позитивної самореалізації вихованця в процесі його співпраці з педагогами, батьками, членами дитячого колективу та спілкування з природою, навколишнім соціумом і культурою [11]. Погоджуємось із дослідником, що гуманізація виховного процесу полягає у створенні навколо студента гуманістичного виховного середовища. А отже, кінцевою метою гуманізації виховного процесу має бути вільна добропорядна толерантна людина, впевнена у своїй можливості повноцінно жити й самореалізуватися в суспільстві через власну працю [11].

Так, наприклад, у своєму науковому посібнику визначає гуманізацію виховного процесу Б. Грицюк «Гуманітаризація і гуманізація педагогічного процесу в школі» як «утвердження ідей гуманізму у взаємостосунках між учасниками педагогічного процесу» [6, С. 33].

Більш ґрунтовно автор подає і саме поняття «гуманізація», яке вжито у двох значеннях – 1) визволення свідомості від догм, стереотипів тоталітарного, авторитарного мислення, від його жажів та загальних заборон; 2) ствердження системи гуманістичних цінностей стимулів і мотивів у культурі свідомості й поведінки особистості [6, С. 34]. Цілком погоджуємось із твердженням науковця, що «гуманізація виховного процесу забезпечує дотримання норм гуманності у взаємостосунках між учасниками педагогічного процесу, надання пріоритетності загальнолюдським якостям, коли людська особистість є найвищою цінністю, віддзеркаленням у студентському житті тенденцій гуманізації сучасного суспільства» [6, С. 34].

Деякі дослідники, зокрема К. Байша, стверджують, що гуманізація освіти дає змогу аналізувати процес формування спеціаліста у вищій школі через детермінацію ціннісно-сміслового ставлення особистості до навчальної діяльності і до своїх здібностей, професійних якостей [5, С. 7].

Ми поділяємо думку педагогів, які стверджують, що процес гуманізації повинен бути спрямований на «формування у студентів поряд зі спеціальними професійними знаннями, навичками та вміннями широкої світоглядної культури і багатого духовного світу на основі органічного сприйняття загальнолюдських моральних цінностей і етики індивідуальної відповідальності» [5, С. 7].

У вирішенні сучасних завдань духовно-інтелектуального відродження суспільного життя народу гуманізація виховного процесу посідає провідне місце.

Отже, поняття гуманізації виховного процесу ми розуміємо як концепцію, основу якої становить ідея побудови педагогічної системи на принципах гуманізму; олюднення виховних відношень між вихователем та вихованцем, визнаючи її особистість, права і свободу, розвиток здібностей, індивідуальність.

Висновки. Гуманізація виховного процесу, як невід’ємна складова демократизації суспільства, є своєрідним процесом створення необхідних умов для гармонійного розвитку особистості, а також формування ціннісних орієнтацій.

Погоджуємось із думкою вчених, що гуманізація виховного процесу – це своєрідна система наукових теорій, що затверджує студентську молодь в ролі активного, свідомого та рівноправного учасника виховного процесу, які розвивається; створення відповідних методів навчання, які б забезпечували ефективне розкриття пізнавальних процесів особистості студента [10, С. 296]; серед основних шляхів гуманізації виховного процесу ми виокремлюємо формування відносин співробітництва між викладачем та студентами; створення сприятливих умов педагогічного процесу, що виховує гуманну особистість.

Таким чином, проведений нами аналіз дає підстави стверджувати, що і на сьогодні погляди вчених на проблему гуманізації виховного процесу, зокрема у вищих навчальних закладах, залишаються актуальними, постійно доповнюючись різними аспектами розкриття.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямку полягають у ґрунтовному вивченні сутності проблеми гуманізації виховного процесу у вищих навчальних закладах України.

Джерела та література

1. Андрущенко В. Гуманізм і гуманітаризм: спільне і специфічне / В. Андрущенко, М. Михальченко // Вища освіта України. – 2005. – № 4. – С. 5 – 11.
2. Бахтін М. Гуманізм як принцип виховання сучасної молоді / М. Бахтін // Вища освіта України. – 2007. – № 1. – С. 117 – 120.
3. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Науково-методичний посібник / І.Д. Бех. – К.: ІЗМН, 1998. – 204 с.
4. Гончаренко С. Український педагогічний словник // С.У. Гончаренко. – К.: «Либідь», 1997. – 366 с.
5. Грабовська Т.О. Формування гуманістичних цінностей у студентів вищих навчальних закладів: теорія та методика: [монографія] / Т.О. Грабовська, О.М. Тепла. – Рівне: Волинські береги, 2012. – 256 с.
6. Грицюк Б.А. Гуманітаризація і гуманізація педагогічного процесу в школі: Посібник // Б.А. Грицюк. – Снятин: Видавничо-друкарська фірма «Прут Принт», 1998. – 96 с.
7. Дебич М. Гуманізація навчально-виховного процесу у вищій школі ХХІ століття // Вища школа // М. Дебич. – 2011. – № 5 – 6. – С. 47 – 55.
8. Закон України про вищу освіту [Електронний ресурс]. // Режим доступу до статті: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/1556-18/page6>.
9. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 рр.: [Електронний ресурс]. // Режим доступу до статті: zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002
10. Немцева Н. Гуманістичний підхід до виховного процесу та аспекти виховної системи ВНЗ / Н. Немцева // Збірник наукових праць. Випуск 2. – 2015. – С. 290 – 296.
11. Пащенко Д.І. Формування готовності майбутніх учителів початкових класів до гуманістичного виховання учнів [Текст]: автореф. дис. ... на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук (13.00.04) / Дмитро Іванович Пащенко. К., 2006. – 37 с.
12. Ткаченко Н. Проблеми гуманізації вищої освіти / Н. Ткаченко // Вища школа. – 2012. – № 6. – С. 51 – 56.

References

1. Andrushchenko V. Humanizm i humanitaryzm: spilne i spetsyficne / V. Andrushchenko, M. Mykhalchenko // Vyscha osvita Ukrainy. – 2005. – № 4. – S. 5 – 11.
2. Bakhtin M. Humanizm yak pryntsyyp vykhovannia suchasnoi molodi / M. Bakhtin // Vyscha osvita Ukrainy. – 2007. – № 1. – S. 117 – 120.
3. Bekh I.D. Osobystisno zoriientovane vykhovannia: Naukovo-metodychnyi posibnyk // I.D. Bekh. – K.: IZMN, 1998. – 204 s.
4. Honcharenko S. Ukrainyskyi pedahohichnyi slovnyk // S.U. Honcharenko. – K.: «Lybid», 1997. – 366 s.
5. Hrabovska T.O. Formuvannia humanistychnykh tsinnosti u studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv: teoriia ta metodyka: [monohrafiia] / T.O. Hrabovska, O.M. Tepla. – Rivne: Volynski oberehy, 2012. – 256 s.
6. Hrytsiuk B.A. Humanitaryzatsiia i humanizatsiia pedahohichnoho protsesu v shkoli: Posibnyk // B.A. Hrytsiuk. – Sniatyn: Vydavnycho-drukarska firma «Prut Prynt», 1998. – 96 s.
7. Debych M. Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu u vyshchii shkoli KhKhI stolittia // Vyscha shkola // M. Debych. – 2011. – № 5 – 6. – S. 47 – 55.
8. Zakon Ukrainy pro vyshchu osvitu [Elektronnyi resurs]. // Rezhym dostupu do statti: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/1556-18/page6>.
9. Natsionalna stratehiia rozvytku osvity v Ukraini na 2012 – 2021 rr.: [Elektronnyi resurs]. // Rezhym dostupu do statti: zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002

10. Niemtseva N. Humanistychnyi pidkhid do vykhovnoho protsesu ta aspekty vykhovnoi systemy VNZ / N. Niemtseva // Zbirnyk naukovykh prats. Vypusk 2. – 2015. – S. 290 – 296.
11. Pashchenko D.I. Formuvannia hotovnosti maibutnykh uchyteliv pochatkovykh klasiv do humanistychnoho vykhovannia uchniv [Tekst]: avtoref. dys. ... na zdobuttia naukovooho stupenia doktora pedahohichnykh nauk (13.00.04) / Dmytro Ivanovych Pashchenko. K., 2006. – 37 s.
12. Tkachenko N. Problemy humanizatsii vyshchoi osvity / N. Tkachenko // Vyshcha shkola. – 2012. – № 6. – S. 51–56.

Белоконь Галина. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПРОБЛЕМЫ ГУМАНИЗАЦИИ ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА. В решении современных задач духовно-интеллектуального возрождения общественной жизни народа гуманизация воспитательного процесса занимает ведущее место.

В статье рассматриваются теоретические основы проблемы гуманизации воспитательного процесса в научном наследии педагогов, психологов, философов современности как условия гармоничного развития студенческой молодежи.

Цель – обобщение теоретических основ проблемы гуманизации воспитательного процесса в научном наследии ученых как условия гармоничного развития студенческой молодежи. Для реализации цели были поставлены задачи: рассмотреть теоретические основы и проанализировать научный потенциал ученых по вопросам гуманизации воспитательного процесса в высших учебных заведениях конца XX – начала XXI века.

Понятие «гуманизация воспитательного процесса», мы воспринимаем как концепцию, основу которой составляет идея построения педагогической системы на принципах гуманизма; очеловечивания воспитательных отношений между воспитателем и воспитанником, признавая его личность, права и свободы, развитие способностей, индивидуальность.

Гуманизация воспитательного процесса, как неотъемлемая составляющая демократизации общества, является своеобразным процессом создания необходимых условий для гармоничного развития личности, а также формирования ценностных ориентаций.

Ключевые слова: воспитание, высшее образование, гуманизм, гуманистическое воспитание, гуманизация образования, гуманизация воспитательного процесса, гуманистические ценности, студенческая молодежь.

Belokon' Galina. THEORETICAL FOUNDATIONS OF THE PROBLEM OF THE HUMANIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS. In addressing the challenges of modern spiritual and intellectual revival of social life of the people of the educational process humanization forefront.

In the article the problem of theoretical principles of humanization of the educational process in the scientific works of teachers, psychologists, philosophers of our time as a condition for the harmonious development of students.

The goal – a synthesis of theoretical principles problems humanization of the educational process in the scientific works of scientists as a condition for the harmonious development of students. To realize the goal was given the task: to highlight the theoretical basis and analyze scientific achievements of scientists on the humanization of the educational process in higher education late XX – early XXI century.

The term «humanization of the educational process», we perceive as a concept which was based on the idea of building a teaching system based on the principles of humanism; humanization of educational relationship between teacher and pupil, recognizing its identity, rights and freedoms, the development of skills, personality.

Humanization of educational process as an integral part of democratic society, is a kind of process of creating the necessary conditions for the harmonious development of personality and formation of values.

Key words: education, higher education, humanism, humanist education, humanization of education, humanization of the educational process, humanistic values, student youth.

Стаття надійшла до редколегії 10.06.2017 р.

УДК 373.21.017.92:78

Георгій Гац, Любов Добринюк

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (Луцьк)

МУЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ ЧИННИК ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті розкрито проблему формування всебічно розвиненої особистості засобами музичного мистецтва. На основі нормативних документів визначено, що ставленню дітей до музики приділяється особлива увага. Розглянуто вплив музики на роботу півкуль головного мозку, на логіко-математичний та мовленнєвий розвиток, її значення для малювання та письма. Проаналізовано роботи науковців та видатних педагогів. Окреслено концепції музичного виховання у світовій педагогіці, а саме – Марії Монтесорі, Карла